

Diplomatická ochrana a její poskytování v mezinárodním právu

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku formální diplomatické ochrany, zejména ve vztahu k fyzickým osobám, které nemají právě jedno státní občanství. Text práce je rozdělen do pěti kapitol. V první je pozornost věnovaná pojmu diplomatické ochrany a náležitostem pro její poskytnutí. Následně je zkoumán vývoj její kodifikace se zaměřením na Návrh článků o diplomatické ochraně. Třetí a čtvrtá se věnuje možnostem jejího poskytnutí jednotlivcům bez státní příslušnosti a jednotlivcům s několikerým občanstvím. Na závěr je zmíněná relevance diplomatické ochrany v současnosti vzhledem ke zvyšujícímu se počtu úmluv o lidských právech a bilaterálních investičních dohod.

V diplomové práci je převážně užitá výzkumná metoda analytická, komparativní, deskriptivní a metoda syntézy. Cílem diplomové práce je odpovědět na otázku, zda lze poskytnutí diplomatické ochrany dosáhnout, pokud se jedná o fyzickou osobu, která je apatridou nebo bipolitou, a za jakých podmínek. Doplnující cíl představuje zjištění, zda je poskytnutí diplomatické ochrany fyzickým osobám nadále žádáno, pokud bude jednotlivcům způsobená újma.

Hlavním zjištěním práce je existence možnosti k výkonu diplomatické ochrany jménem člověka bez státní příslušnosti, pokud kontinuálně pobývá na území státu vykonávajícího diplomatickou ochranu ke dni poškození i k datu oficiálního předložení nároku. Současně je možné poskytnout diplomatickou ochranu bipolitovi vůči jeho druhému domovskému státu, pokud státní příslušnost k žalujícímu státu převládá ke dni poškození i k datu oficiálního předložení nároku. Výkon diplomatické ochrany jménem bipolity vůči třetímu státu se obecně připouští.

Dále bylo zjištěno, že diplomatická ochrana zůstává relevantním nástrojem ochrany v mezinárodním právu, protože fyzické osoby stále nejsou pravými subjekty mezinárodního práva. Zároveň alternativní postupy k nárokování si náhrady újmy nejsou globálně rozšířené, kdy zejména v Asii je vyřízení nároku problematické.

Klíčová slova: diplomatická ochrana, osoba bez státní příslušnosti, osoba s několikerým státním občanstvím